

ALLS
Unit Organized
Adone M.

GEREKÇE

"İş kazası" adı altında işlenen "iş cinayetleri" giderek ekonomik büyümenin ve kalkınmanın tek modelinin "insana rağmen" ve "insanların bedenlerinin üzerine inşaa edilerek" gerçekleştirdiğini ispatlamaktadır. Ülkemizin inşaatlarından, tersanelerinden, madenlerinden her gün yeni işçi ve vatandaş ölümleri, yaralanmaları haberleri gelmektedir.

Bu ölümlerin haberleri son zamanlarda ağırlıklı olarak barajlar ve körü körüne uygulanan HES projelerinin inşaatlarından gelmektedir. Kozan, Aşkale ve son olarak Çaycuma'da meydana gelen olaylar ülkemizde yaşanan HES gerçeğinin geldiği boyutu ortaya koymaktadır.

Türkiye'nin tüm akarsularını HES'lerle doldurma yönündeki tatminsizlik ve acelecilik, denetimsizliği ve ölümleri beraberinde getirmektedir.

Türkiye'de HES projeleri, çoğunlukla 1939 yılında çıkan ve sadece acil ve zorunlu hallerde kullanılan Acil Kamulaştırma Yasası kullanılarak gerçekleştirilmekte, ihalelerde Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) ve Sosyal Etki Değerlendirmesi (SED) çalışmaları masa üzerinde yapılmakta, çoğunlukla yapıldığı bölgenin halkının tepkisiyle karşılaşmakta; ve çevresel tahribata yol açtıkları gerekçesiyle mahkemelerce durdurulmakta, haklarında iptal kararı verilmektedir. Ancak ne yazık ki ülkemizde yargı kararları fiilen uygulanmamakta ve denetimler yapılmamakta, HES inşaatları bu denetimsizlik içerisinde tamamlanmaktadır. Bu denetimsizliğin geldiği noktada ise kazalar ve ölümler başlamaktadır.

24 Şubat 2012'de Adana'nın Kozan ilçesinde yapılan HES projesi içerisindeki Gökdere Köprü Barajı derivasyon tüneline kapağın patlaması sonucu 10 işçi hayatını kaybetmiştir. Bu işçilerden 5'inin bedenlerine hala ulaşılamamıştır.

3 Nisan 2012 günü Erzurum'un Aşkale ilçesinde Karasu-2 HES göletinde 5 işçi denetimsizlik ve ihmaller zincirinin ardından boğularak ve donarak hayatını kaybetmiştir.

İhmaller zincirinin başladığı nokta usülsüz HES projesinin kendisidir. HES barajı yapıldıktan sonra enerji nakil hatlarını taşıyan trafo direkleri göletin içinde kalmıştır. Söz konusu iletim hatlarının alternatif bir hatta aktarılması gerekirken gereği yapılmamıştır. İşçiler göletin ortasında bulunan elektrik direğindeki arızayı gidermek için belediye parkının havuzunda kullanılan bir bisikletle, can yeleği, koruma elbisesi gibi ekipmanlar temin edilmeden, göz göre göre ölüme gönderilmiştir. Olayın gerçekleştiği ve işçilerin donarak hayatlarını kayb ettikleri 2-3 saatlik süreçte hiçbir yardım ulaşmamış, çeşitli bahanelerle ambulans, helikopter gibi kurtarma araçları duruma müdahale etmemiş, teçhizat ve ekipman kavramlarından bihaber yetkililer tarafından ölümlere seyirci kalınmıştır.

6 Nisan 2012 tarihinde Zonguldak'ın Çaycuma ilçesinde temeli aşınan köprü çökmüş, 15 kişi Filyos Çayı'nda kaybolmuştur. 1 kişinin bedenine ulaşılmış, diğerlerinin aranması halihazırda sürmektedir. Köprünün onarımı için uzmanlar tarafından yapılan uyarılar kamu yöneticilerince dikkate alınmazken, Filyos Çayı üzerindeki Karabük HES'lerinin akan suyun dengesini bozduğu, köprünün ayaklarının yıpranmasında tetikleyici sebep olduğu ve hatta HES inşaatları sırasında dereden çekilen kumun da köprülerin direncine zarar verdiği yönünde uyarılar yapılmıştır.

Erzurum'un Tortum ilçesi Ödük Çayı üzerinde yapılan üç tane HES projesine karşı çıkan civar köylerin halkları bir yandan yaşam haklarını savunurken diğer yandan heyelan tehlikesine dikkati çekmekte, ancak projeler yapılırken heyelan tehlikesi göz ardı edilmektedir. Geçtiğimiz günlerde DSİ tarafından geçici olarak durdurulan HES projesinin yüklenici firmasının Kayen Enerji'nin bağlı olduğu Kayı İnşaat Şirketi 11 Mart 2012 tarihinde Esenyurt'ta AVM inşaatında 11 işçinin yanarak hayatını kaybettiği olayda inşaatın da sahibi olup, en az taşeron şirket kadar sorumludur. Esenyurt'taki ihlallerin, Bağbaşı'nda tekrarlanıp tekrarlanmayacağını konusu endişe yaratmaktadır.

HES'lerin kontrolsüz ve acele bir şekilde yapılmaları, bu süreçte yaşanan işçi ve vatandaş ölümlerinin araştırılarak ihale süreçleri, yapım süreçleri, işletme süreçleri ve kaza durumlarında iş güvenliği, arama, kurtarma süreçlerinde ihlal ve ihmallerin ortaya çıkarılmasında sorumluluğu taşıyan muhataplar; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız, Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik ve İçişleri Bakanı İdris Naim Şahin'dir.

Bu bağlamda, işçi ölümlerine sebebiyet veren zincirleme olayları aydınlatmak doğrultusunda, HES projeleri sürecinde sorumluluğu ve yetkisi olan, lisans ve ÇED raporu veren kurumdan, taşeron firmaya kadar sürece dahil olan tüm kurum ve kuruluşların, ihmallerinin ve ihallerinin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 104. Ve 105. Maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

01

Salih Fırat⁽¹⁴⁾

Adnan Mv.

Muhammed Isık

Rıza Mv.

Ali Demirel⁽¹⁶⁾
Adana
Din

Kazım Kurb⁽¹⁷⁾
Etiler Mv.

Haydar Akzo⁽¹⁸⁾
Kocaeli Mv.

MEHMET SEYER
Görsel⁽¹⁹⁾

Müslim SARI⁽²⁰⁾
İstanbul Mv.

Hüseyin Güneş⁽²¹⁾
Kocaeli Mv.

Haluk Ejidoğan⁽²²⁾
İstanbul Mv.

Rıza Turmen⁽²³⁾
İzmir Mv.